

eini fyrtøku og konan lærari á universitetinum.

Svanna gekk í privat-skúla, men hann var einki at reypa av. Skúlavíðurskiftini eru vánalig, men kortini heldur Svanna, at hon lærði nógv hetta árið.

– Eg gekk í privatskúla, har vanlig børn gingu. Tað ørkymlaði tey ikki spört, at eg hevði privatbílførara, sum koyrdi meg til og frá skúla.

Honduras hevur sosialistisk stýri, og seinastu árin hevur stjórnin gjørt nógv fyri at menna samfelagið.

Har verður framleitt kaffi, sukur og sigarir, sum serliga eru væl umtøktar, nú prísurin á cubasigarum er nógv hækkaður, sigur Svanna frá.

Framleiðsl og töl eru oyðiløgd

– Í fjør greiddi stjórnin í-búgvárunum, sum áður ikki hava góldið skatt, at neyðugt var at fara undir skattaskipan, fyri at menna samfelagið.

– So mikið syrgiligari er tað nú, at alt, sum er bygt upp seinastu árin, er skolað burtur av ódnini. Jørðin er oyðiløgd, og tað fer at taka drúga tíð at byggja landið upp aftur, sigur Svanna.

Hon hevur verið í býnum, har Hansi nú býr, og sigur frá, at býurin er ovarlaga í einum stórum dali.

– Ein lítill bygd er niðast í dalinum við áarmunnan, har umleið 7000 fólk búgva. Hann er skolaður burtur, og tað eru stór landeiki eisini aðrastaðni í landinum.

– Hvussu kennist tað at verða áskoðari til vanlukku-liga støðuna í landinum, sum tú hevur tilknyti til?

– Tað virkar ótrúliga ræðandi, og tú hugsar um hetta alla tíðina. Eg havi roynt at fylgt við á Internetinum og í BBC. Annað fært tú ikki gjørt, sigur Svanna, sum heldur, at hon hevur lært nógv av at fara burtur, við at læra onnur fólkasøg at kenna, og teirra víðurskifti.

– Tá virðismetir tú alt meira tað herheima, og er takksom, at vit ikki kenna til slíka neyð, sigur Svanna, sum nú gongur í Studentaskúlan í Hoydølum.

Hugsar øðrvísi

Í frítíðini arbeiðir hon í Horninum í SMS og vísir á hending, sum hon annars ikki hevði gáað eftir, áðrenn hon fór burtur.

– Ein dagin komu nakrir hálvvaksnir dreingir inn í

kioskina. Ein teirra misti eina krónu á gólvið, og teir fóru undir at sparka hesa krónuna millum sín.

Tá teir góvust við hesum spælinum, fóru teir víðari, men tóku ikki krónuna við sær.

– Tá kom eg í tankar um,

at ein litur av mjólk í Honduras kostar eina krónu, og at hesir dreingirnir ikki virðismetu krónuna so frægt, at teir tímdu at bukka seg niður eftir krónuna.

– Tú virðismetir alt meira, tá tú hevur særð, hvussu onnur fólkasøg livar, og

hvussu nógv vit hava herheima. Tað verður tú takksom fyri á øðrvísi hátt, tá tú kennir munin, sigur Svanna Højgaard Joensen.

Svanna hevur tikið hesa myndina á frítíðaroyggi The Bay Islands, sum var eitt hitt best umtøktastad í Honduras, men har eru øll húsini skolað burtur

Fiskiveiðuavtala millum Føroyar og ES endurnýggjað

Fiskiveiðuavtala millum Føroyar og ES fyri 1999 varð undirskrivað tann 4. november 1998 í Brüssel aftaná samráðingar í tveir dagar.

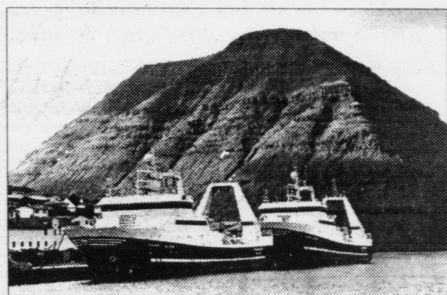
Partarnir samdust um, at sama avtala, sum er galdandi fyri 1998, verður galdandi í 1999.

Fiskiveiðuavtalan millum Føroyar og ES hevur verið á sama støði í fleiri ár. Fyri Føroyar eru makrelfiskiskapurin, rækjuveiðan í Eysturgrønlandi, svartkjäftafiskiskapur í ES sjógv og føroysk idnaðarveiða í Norðsjónum týðningarmest partarnir í sáttmálanum.

Føroyar nýta ikki allar møguleikar fyri veiðu, sum eru í ES avtaluni. Makrelurin og rækjurnar og lodnan við Eysturgrønland verða fiskað. Harafurimóti hevur lítill verið fiskað av rossamakrel og ikki nógv av idnaðarfiski. Tó er nakað av meir fiskað av idnaðarfiski (nebbasild) seinastu tvey árin.

Sum heild fiskar ES bert ein lítlan part av teinum kvotum, sum ES fær í avtaluni í føroyskum sjógv. Serliga er at nevna kongafiskur, uppsi og svartkjäftur. Tey 500 tonsini av toski og hýsu, sum ES fær, verða vanligar fiskað.

Partarnir viðgjördu eisini mál, sum annars hava stóran týðning fyri fiskiveiðusamstarvið millum Føroyar og ES, og sum eisini eru knýtt

at altjóða fiskiveiðuvíðurskiftum. Her var serliga fiskiskapurin eftir makrel og svartkjäfti viðgjörður.

Makrelveiðan

Sum væntað var spurningurin um makrelfiskiskapin aftur ta truplasta málið í samráðingunum hesaferð. Hesin fiskiskapurin føroyinga og tey fiskirættindi, sum Føroyar loyva øðrum tjóðum at njóta í føroyskum sjógv, hevur verið tað truplasta málið í samráðingunum millum Føroyar og ES seinastu árin. Hetta hevur eisini í fleiri førum verið viðgjørt í øðrum samráðingum, har Føroyar og ES hava tikið lut um fiskiveiðumál, t.d. í NEAFC. Føroyar tilskila sær rættindi sum strandalond, og at skipanin av hesum fiskiskapi eigur at verða framd innan fyri NEAFC ella ímillum strandalondini.

Vísandi á, at grundarlag er fyri makrelveiði í før-

oyiskum sjógv, hava Føroyar seinastu árin lagt dent á at verða víðurkent sum strandalond viðvíkjandi makrel. Noreg og ES, sum eisini eru strandalond, hava verið trek til slíka víðurkenning. Sum strandalond meta Føroyar seg at eiga at vera við í tí forum, sum tekur avgerð um heildarkvotu og býtið av henni - tað veri seg innan fyri NEAFC fyri altjóða sjógv ella fyri fiskiskap innan fyri fiskimørk hjá strandalondum. Hetta merkir, at Føroyar ikki góðtaka, at Noreg og ES taka avgerð um makrelfiskiskapin, uttan at Føroyar eisini eru við. Til tess at leggja dent á samvinnuna við Russland hava Føroyar ta støðu, at makrelfiskiskapurin skal verða viðgjörður innan fyri NEAFC ella í øðrum lagi millum strandalondini og Russland, um fiskar munandi nøgdir í altjóða sjógv.

Í váttaðu frágreiðingini

frá samráðingunum víðurkennir ES Føroyar sum strandalond, men vísir samstundis á, at hetta eisini áleggur Føroyum saman við øðrum strandalondum at umsita makrelstovnin skynsamiliga. Her verður sipað til samvinnuna millum Føroyar og serliga Russland, sum ES metir ikki er í tráð við verandi fiskiveiðuavtalu millum Føroyar og ES.

Føroyar og ES samdust um saman við øðrum strandalondum og í samstarvi innan fyri NEAFC at finna fram til eina felags umsiting av makrelfiskiskapinum í 1999 skjótast gjørligt. Stig eru tikin til fund millum ES og Føroyar undan NEAFC ársfundinum um 10 dagar, eins og hildið verður fram at viðgera henda spurning saman við øðrum londum á NEAFC ársfundinum.

Partarnir vóru á einum máli um, at tað er átrókandi, at fiskiskapurin eftir svartkjäfti í altjóða kemur undir altjóða umsiting.

Rækjuskipin

Onnur mál, sum vórðu viðgjörð vóru t.d. møguleiki hjá føroyskum skipum, serliga rækjuskipum, at kunna keypa kvotur í grønlandskum sjógv frá skipum í ES londum. Hetta málið hevur verið frammi fyri, men onginn loysn er enn funnin. Semja var um at halda fram við at kanna møguleikarnar. Føroyar-heittu á ES um,

at broytingar verða gjørdar í treytunum fyri atgongd hjá føroyskum makrel- og svartkjäftaskipum at koma í ávís øki í ES sjógv. ES vildi ikki ganga hesum ynski á móti, men var sinnadur fyri, at hetta ynskið verður viðgjørt undir næstu ár-ligu samráðingum í 1999. Tó vóru broytingar gjørdar viðvíkjandi talinum av skipum sum kunnu fáa loyvi at fiska brisling í ES sjógv.

Á fundinum lögdu Føroyar dent á samstarvið, sum er millum Føroyar og ES í ymskum altjóða fiskiveiðunevndum sum NEAFC, NAFO, NASCO umframt á samstarvið viðvíkjandi norðurhavssild. Føroyar

kunnaðu ES um tunfiskiskapin í føroyskum sjógv og mæltu til samstarv innan fyri altjóða fiskiveiðunevndina fyri tunfiskiskapi ICCAT.

Samráðingarnar vóru á embætismannastigi og í føroysku samráðinganevndini vóru Andras Kristiansen, deildarstjóri (samráðingaleiðari), Ulla S. Wang, fulltrúi, Esther Dahl, ES-umboðsmaður, Djóni Weihe, Fiskiveiðueftirlitið, Jóhan Christiansen, Felagið Idnaðarskip, Jóhan Joensen, Felagið Rækjuskip og Eiler Jacobsen, Felagið Nótaskip stendur í tíðindaskrivi frá Fiskimálastýrinum.

Ókeypis

rådgjeving og óbindandi tilboð
verða givin upp á vindeygu,
hurðar og havastovur úr
plasti ella aluminium

**ALUMINIUM
OG PLASTVIRK P/F**

Tlf. 31 8796 • Fax 31 8746
í Svanga 23 • FR-100 Tórshavn
Verkstaðið er í Gøtudali

eisini
útgangandi
vindeygu